

השבוע בקו

יום חתונתו 20 שנת תורה
ניתן להאזין כבר

שיעורי הכנה לחג השבועות

מפי חשבי המשיכים שליט"א
בהיכל המרכזי שלוחה 1

להתחיל

גליון שבועי ליליד אור הנשמה ע"פ משנת הבעש"ט הק' התלמודי

ה'שיד הוסי בספרי חסידות

לשבוע הבעש"ט
ספה"ק מאור עינים (שמות)

יום	מד"ה
ראשון	ערב יו"ט
שני	חג השבועות
שלישי	והנה כתיב כי יקרא
רביעי	ויש שני בחינות קטנות
חמישי	זהו כי יקרא קן צפור עד ד"ה ובשני בחינות אלו
להצטרפות למנין לחוברת החודשית עד הבית ניתן להירשם 07474-61616	

במדבר - חג השבועות תשפ"ה / גליון שנ"ח

נקודה מתוך דא"ח כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

רוח אפנו

עבודת הפרשה מספרי החסידות - בשפת המעשה

דיבורי חסידות

על ידי התורה הקדושה זוכים לאמונה ודביקות השי"ת, ונצרך לכך ביטול

מבואר ב'בני יששכר' (מאמר מעלות התורה) שהאמונה על פי שכל אנושי אי אפשר להתדבק בה בהשי"ת שהוא אין סוף, משא"כ האמונה שהיא אין סוף, שעל ידי זה מתדבקים בהשי"ת.

וכיצד יש לנו אמונה. על כך מבאר שהיא ירושה מאבותינו שקיבלוה במעמד הנבחר של מתן תורה, כי השי"ת הכניס אורו בתורה הקדושה, ושם תמצאנו. כי המתבונן בשכל התורה, אפילו בפשטי התורה שור בור מבעה והבער, הנה שם המלך מסתתר, ולכן תיקבע האמונה בלבו כיתר שלא תמוט.

וזהו שכתוב "תורת ה' תמימה", שהתורה היא כל כולה השי"ת, "משיבת נפש", שמשיבה נפשות ישראל להשי"ת. וזהו שאמר השי"ת "הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו", שלא לעסוק בחקירת השי"ת בשכל אנושי, שזה לא מדבק בהשי"ת, אלא המאור שבתורה דווקא יחזירונו למוטב ולדביקות השי"ת, כי יש בתורה אור השי"ת. ע"כ.

ומדבריו הקדושים אנו למדים גודל מעלת התורה הקדושה, שהשי"ת כביכול נתן לנו את עצמו בתורה הקדושה, שעל ידה נהיה דבקים בו. וזהו תכלית כל הבריאה שנהיה דבקים בו.

והדביקות בהשי"ת צריכה להיות לגמרי בו, כי הדביקות במשהו מלבדו, אם בגשמיות וק"ו בהיפך רצון השי"ת ח"ו, הרי סותרת לדביקות בהשי"ת. ולכן הקדימו ישראל 'נעשה' 'לשמע', והיינו שמוכנים לכל מה שהשי"ת רוצה, בביטול הגמור להשי"ת, כי על ידי כן יוכלו להתדבק בו יתברך.

וכן אמרו רז"ל שכשאמר השי"ת "אנכי ה' אלקיך" פתח לנו ז' רקיעים והראה שהוא יחיד, וכמאמר הכתוב "אתה הראית לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו", היינו שהראה השי"ת שבאמת אין שום מציאות מלבדו, ובשרשרת כל הנבראים כולם מאוחדים עם השי"ת. ולכן התבטלו ישראל לגמרי להשי"ת, כי ראו שרק הוא לבדו קיים, ואין עוד מלבדו.

ולכן הוסיף משה יום אחד מדעתו, שראה שכדי שהתורה הקדושה תיכנס בתוכם והיה ישראל מציאותם תורה ודביקות בהשי"ת צריך להתכונן יותר ולהתבטל. וכן היא בכל שנה ושנה שאחרי הכנה של מ"ט ימי ספירה להיטיר ולהתקדש אנו זוכים להגיע לדביקות השי"ת. וכן היא עבודתנו, להקדים 'נעשה' 'לשמע' ולהתבטל להשי"ת, שעל ידי כן תאיר נפשנו בקדושת השי"ת.

מקור: דא"ח רעיון דרעיון שב"ק במדבר, בהיכנס ליל שבועות תשע"ה

דווקא במדבר

דווקא במדבר מתבטאת השלימות של התורה הקדושה, הקב"ה רוצה להתגלות דווקא בתוך המדבר השורץ כל רע, לאמר להתוודע ולהגלות: גם אם תציע שאול - הנני

למקום שנחשים ועקרבים שורצים בו - שהזוהר הקדוש מבאר שהם רומזים לקליפות הנוראות ביותר? למקום שאי אפשר לזרוע בו אפילו גפן אחד? למה דווקא במקום חסר התקנה הזה ניתנה תורה?!

התשובה היא שאדרבה, דווקא במדבר מתבטאת השלימות של התורה הקדושה, דווקא שם מתגלה שזה אור אלקי בלי גבול, שהגבוה והנמוך לא תופסים בו מקום ולא משנים אצלו, והוא שייך לכל מצב. הקב"ה רוצה להתגלות דווקא בתוך המדבר השורץ כל רע, לאמר להתוודע ולהגלות: גם אם תציע שאול - הנני. גם במקום השפל ביותר אני נמצא ומעלה משם. זהו עיקר התענוג שלו יתברך.

לגלות את התורה בארץ ישראל! זה לא חידוש כל כך. לא מתבטא שם עד כמה קדושת התורה היא בלי שום גבול, עד כמה קדושת התורה למעלה מכל מושגי הגובה והנמוך. דווקא במדבריות החשוכים ביותר, באנשים השפלים ביותר, כאשר התורה הקדושה מעלה גם אותם - אז מתגלה שלימות קדושת התורה.

תורה - עצה לכל מצב

הדברים נוראים ומלמדים אותנו שני יסודות נפלאים:

היסוד הראשון: אדם מוצא את עצמו עם תכונות קשות ושפלות, או בזמנים קשים ושפלים, וחושב לעצמו: אני לא שייך לקדושה ח"ו... הרי אני נמוך כל כך... אני לא שייך ולא יכול... אומר לו הרה"ק מראפשיץ: ההיפך הוא הנכון, דווקא כך ואצלך מתגלה שלימות הקדושה! הקב"ה משתוקק להתגלות דווקא אצלך, כי אצלך מתבטא עד היכן הדברים מגיעים וכמה התורה הקדושה אין לה גבול, ויכולה להעלות גם את השפלה ביותר.

ולכן, דווקא כשאתה מוצא את עצמך הכי מופרך, הכי לא ראוי לקדושת התורה, דע לך שאצלך יהיה מעמד הר סיני! אצלך יתקבל התענוג הכי גדול של השי"ת בהתגלות קדושת התורה! הקב"ה משתוקק דווקא שאתה תלמד, הוא רוצה את עצם זה, להראות שקדושת התורה פועלת גם עליך!

היסוד השני: כשאדם מוצא את עצמו במצבים הכי שפלים, הוא צריך לדעת שהדרך לעלות ולצאת מזה היא בכח התורה הקדושה. בתורה הקדושה הכניס הקב"ה את עצמו, וגילה אותה דווקא במדבר ובמקומות הנמוכים ביותר, כי זהו הכח שבו יוצאים מכל המדבריות ומכל הקליפות. לכן אם אתה מוצא את עצמך במדבר - דע לך שהתורה תוציא אותך משם.

זהו כלל שחשוב לזכור הן לגבי עצמנו והן לגבי ילדינו וחברינו. לפעמים רואים יהודי שנמצא במקום נמוך, ילד שמתמודד - צריכים פשוט לחבר אותו לתורה הקדושה. אם נחבר אותו לתורה הקדושה, הוא יתעלה מכל מקום שהוא נמצא. זה יכול לקחת זמן, אבל זה יקרה. לא משנה באיזה מצב נורא ורחוק ושפל האדם נמצא, התורה הקדושה מחוללת בו פלאי פלאים, והוא יחלץ ממצבו ויתעלה מעלה מעלה.

שמעו של ר' יוסף אהרן המחנך יצא למרחוק. מאות ואפלי ילדים ובחורים ישבו על שולחנו, הם נכנסו חשוקים, ויצאו מוארים. הוא מצא מסילות ללבבו של כל נער ונער, והבין לעומק נבכי הנפשות, וטיפל בהם ביד אמן. לא חסרה לו עבודה.

ביום מן הימים הגיע לפתח המשרד מקרה קשה מאוד של נער שכמותו לא היה. הנער כבר ביקר אצל עשרות מחנכים ומטפלים, וכולם אמרו נואש. כששמע ר' יוסף אהרן על המקרה, הוא התמלא חדוות נעורים ואמר לנחמיה מזכירו, "תכניס אותו היום, תמצא איזהו חלל זמן. אני חייב לראות אותו".

נחמיה היה כולו פליאה. "אני לא מבין אתכם ר' יוסף אהרן. ב"ה לא חסר לכם עבודה, אתם מאירים מדי יום ביומו קרוב לעשרים תלמידים, אתם רואים הצלחה מרובה בלי הרפתקאות גדולות ב"ה. פה יש לנו מקרה שהוא מסובך לכל הדעות, גם אם נניח שתצליחו במקום שאף אחד לא הצליח, זה יהיה קשה ללא ספק. למה אתם כל כך מתלהטים לצרות?..."

ר' יוסף אהרן חיך בענות חן. "אדרבה. דווקא במקום שקשה, במקום שכולם הרימו ידיים, זה מדליק לי את החושים. כי שם אני מוצא ומבטא באמת את כוחותי שהעניק לי השי"ת. כשאני מטפל בנערים אחרים שעוד מאות מחנכים יוכלו עליהם, אני לא מרגיש כל כך שאני מוציא את הכוחות. אני מחכה כל הזמן למקרים האלה, למקרים המסובכים, הם ממלאים אותי סיפוק ונחת, שם עיקר התענוג שלי".

עיקר התענוג - בשפלים ונבזים

אומר הרה"ק מראפשיץ זי"ע בפרשתנו יסוד שמאיר לנו גם את קדושת חג מתן תן תורה:

"או יאמר 'במדבר סיני באהל מועד' וגו'. זה מורה לנו על קדושת התורה שהולכת ממקום גבוה למקום נמוך, כי אפילו השפל שבשפלים יוכל לבוא לעבודת ה' על ידי התורה הקדושה. ולזה בא לנו הכתוב לומר, שדיבורו יתברך שמו היה במדבר, שהוא מקום פחות מאוד, ומקום תוקף הקליפות, כמו שנאמר 'נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים', 'לא מקום זרע ותאניה וגפן', ועם כל זה במקום הפחות הגרוע הזה, שם היה דיבורו יתברך שמו, ושם היה משכן השכינה הקדושה ואוהל מועד. כי זאת היא השלימות [של] התורה הקדושה, שכולל להתפשט לכל מיני שפלים ועומקים, ולהעלות כל הבחינות, אפילו הפחותים מתעלים על ידי התורה הקדושה".

התורה לא ניתנה במדבר באקראי. אדרבה, כוונה גדולה היתה בזה, לומר ולהבהיר: התורה יכולה לכל המצבים, לכל הפחותים, לכל השפלים, לכל הנחשים השרפים והעקרבים, לכל המקומות החריבים והיבשים באין מים, לכל המדרגות הנמוכות ביותר. הכל מתעלה על ידי התורה הקדושה.

לכאורה היה מתאים יותר למסור את התורה הקדושה בארץ ישראל, במקום קדוש - כיצד הגיעה התורה למדבר השממה?

1000 גלינות לזיכוי הרבים

מכתב ידוע וחדוש
הבח"ח ר' ראובן שמואל אייזיק שווארץ
לד"ר שמואל בארדוסי למ"ו טוב
במתחם הפנים חן וחסידות ר' יחי' לנחמית ב"ת נאמן בשיא

מה עניין התפילות ל'הצלחה בתורה', אצל יום החתונה והקשר בהשי"ת? ❧ איך התפילות יביאו לנו את הקשר לכל השנה?

תרי"ג שעשועים

איך יתכן שלימוד הלכות תפלין נעלה יותר מהנחת התפלין עצמה? ❀ איך מביאות אותנו תרי"ג המצוות לדביקות וצוותא בו ית? ❀ ולמה לימוד המצוות הוא המביא אותנו לכך יותר מעצם קיום המצוה?

איתם לשיחה על הנושא הזה, שזה עושה להם טוב יותר מכל דבר בעולם. (דוגמא קטנה הקרובה יותר אל חיינו: אוסף ה'מפיונים' או ה'כוסות' וכדו', של הילדים שלנו, שהילדים חולמים על זה כל היום וכל הלילה, וכל הנפש שלהם נמצאת שם כששוכחים מכל דבר אחר בעולם...).

זה חיקוי של שעשועים, שהשי"ת הכניס שריטה כזו במוח של אנשים מסויימים, כדי לתת משל על עניין תרי"ג המצוות שעשועי ית'. שהדרך לידבק ולהתאחד בו ית' הוא דווקא ע"י העסק בשעשועיו. כשמשרתים אדם על הדירה והצרכים שלו זה לא עושה קשר ולא קירבה, זה שירות טכני בעלמא, אך כשאתה עוסק עמו בתחביב שלו אתה נוגע בנפשו, זה מה שבווער לו בחייו, הוא מתענג כל רגע שאתה מדבר על הנושא הזה, וככל שתעסוק עמו בזה יותר זה מקרב ומיידיד אותך אליו יותר מכל עניין אחר. וזה כל עניינם של תרי"ג המצוות שניתנו לנו שהם **תרי"ג ענייני צוותא**.

כך אומר הכתוב על התורה הקדושה 'ואהיה אצל **שעשועים יום יום**', אלפיים שנה קודם שנברא העולם השי"ת משתעשע במצוות התורה, בתפלין שאנו מניחים בטלית שאנו מתעטפים, וכל מצוה ומצוה, זה ה'תחביב' האישי שלו ית' כביכול. ובמתן תורה כשהשי"ת ביקש לדבק ולייחד אותנו בו, הוא הוריד לנו לשם כך דווקא את השעשועים שלו.

ומעתה מתוך המעלה הנוראה שיש במצוות התורה שהם שעשועיו של הקב"ה וכביכול כל כולו מונח בהם, נוכל להיכנס ולהבין במעלה העצומה שיש בלימוד התורה, ועד שהלימוד נעלה מעל מעשה המצוה עצמו, כיון שדווקא **על ידי הלימוד היהודי נעשה כביכול 'מבין' בשעשוע של הבורא**, הוא הוגה ומשתעשע בה, ויודע את סודו ועומקו של המצוה, ומייקר ומחשיב אותה בלי גבול. במחילת הלומדים נזכיר שוב את המשל הגשמי הרדוד: דווקא כשמישהו שהוא מבין בתמונות ובציורים יגיע לגלריה של בעל האוסף, ויתפעל מציורי האמנות אז זה יפצל תענוג לבעל האוסף, שהוא הרי לא מעוניין סתם למכור ולהראות את התמונות שהוא מניח בהם את כל נפשו וכל חייו, הוא רוצה שיתעניינו, שישתעשעו, שיחיו עמו את זה. זה עניין של שעשועים, זה לא עניין טכני יבש.

וכך במצוות שהשי"ת משתעשע בכל העולמות עם כל מצוה איך ייראו התפלין שהיהודי יניח, ואיך ישים אותם וכו' וכו' שזה כל השעשוע שלו ית' למעלה, שה'צוותא' והדביקות של המצוות נפעל אם כן רק כשיהודי מייקר את המצוה והוגה ועמל בה ומנסה להבין את סודה ועניינה, שזה עיקר התכלית של כל התורה ומצוות, להשתעשע במה שהשי"ת משתעשע.

ולכן התורה נמשל כ'אור' עצמו, לעומת ה'מצוה' שהוא הנר והפמט, שהרי התכלית של המצוה היא שיהודי ישתעשע ויהגה בדביקותו ית', שזה זוכים דווקא על

ו'שער המצוות' אשר בהם מבוארים סודות ופנימיות מצוות התורה). ואכן לכן כל המעלה של לימוד התורה הוא רק **כשלומדים על מנת לקיים**, והלומד שלא על מנת לעשות, נוח לו אילו נהפך שלייתו על פניו ולא יצא לעולם (ירושלמי, ברכות פ"א ה"ב), ואם כן שפיר יש להחשיב את התורה כאילו, והמצוות הן הם הפירות היוצאים מן האילן, ואשר זהו התכלית, ואילו שאינו מוציא פירות חשוב כאילו סרק, שאינו חשוב כלום כי אינו מגיע לתכלית הנרצה, ואם כן צריך להבין מה התביעה הגדולה כל כך להחשיב את עצם הלימוד כחשיבות בפני עצמה, ועד שאם לא מבינים את החשיבות בעצם הלימוד זה פגם חריף כ"כ שמביא לאבדה הארץ? וביותר יוקשה איך אפשר להגדיל מעלת לימוד התורה עוד יותר מקיום המצוות, בו בזמן שכל כולה באה לבאר איך לקיים את המצוות?

ב להשתעשע בשעשועי יתברך

וכדי להבין את המעלה העצומה שיש בלימוד תורה, יש לנו בעצם להקדים בגודל המעלה הנוראה והעצומה, מה שאי אפשר לשער ואי אפשר לתאר בשום שכל אנושי, מה שיש **בקיום** מצוות התורה! ודוקא מתוך כך נבין את גודל המעלה היתירה שיש ב**לימוד** מצוות התורה.

ועל כך יש להבין את המשמעות של 'מצוה'. ולפני כן להבהיר מה בוודאי **אינו** המשמעות של 'מצוה'; מצוה זה לא תיקון מסויים שהשי"ת צריך שאנו נתקן לו בעולם, וכמו אצל האדם שיש לו צרכים רבים בית לגור, בגדים להתלבש, אוכל ושתיה, והוא מצוה למשרתים שיתקנו לו את כל הנדרש לו, בל נטעה ונדמה כן אצל השי"ת, שיש לו כביכול צרכים מסויימים בתיקון הבריאה, שעליהם ציווה אותנו לתקן, שהרי אצלו ית' השלם בתכלית השלימות, לא שייך שום חסרון שיזדקק לתיקוננו ח"ו.

אלא שעניין ה'מצוה' זה מלשון 'צוותא', כמבואר בספ"ק, שהשי"ת נתן לנו מצוות שבהן נשתעשע עמו בצוותא חדא.

קשה למצוא משל גשמי להסביר מה זה 'שעשועים', בגלל שהעולם הגשמי מוגבל מדי מלספק המחשה אמיתית לאור עצום כזה. יש בעולם הגשמי רק איזה בבואה וחיקוי לכך, שהוא אמנם חיקוי עלוב למדי אך יש בו קצת כבדי לשבר את האוזן, שזה המושג של אנשים שיש להם 'תחביבים' שונים; יש כאלו שיש להם תחביב ב'תמונות' למשל, הם אוספים תמונות מכל העולם, של כל סוגי הציורים וכל סוגי התמונות, והם חיים בכל מה שקשור למושג של ציורים ותמונות, המתנה הטובה ביותר שאפשר לתת להם זה לקנות להם איזה ציור חדש שעוד לא הכירו, או אפילו סתם להתיישב

הפסוק במשלי ממשיך את קדושת התורה 'כי **נר מצוה** ו**תורה אור**', שמעשה ה'מצוה' נמשל כ'נר', שהוא הפמט והפתילה שעליו מדליקים את האור, וה'תורה' כ'אור' עצמו. השאלה היא מה משמעות ההגדרה הזו, 'אור'?

א ללמוד עדיף מלקיים!

רואים כאן גם שיש חשיבות מיוחדת לעסק התורה כלפי קיום המצוות, שעסק התורה נמשל לאור עצמו, שהוא התכלית והמטרה, לעומת עסק המצוות הנמשל רק ככלי, הפמט שעליו יחול האור. ואכן מצינו בחז"ל הפלגות על לימוד התורה יותר מקיום המצוות וכדאיאתא במסכת סוטה (א). 'עבירה מכבה מצוה ואין עבירה מכבה תורה', 'מצוה בעידנא דעסיק בה מגנא ומצלא, תורה בין בעידנא דעסיק בה ובין בעידנא דלא עסיק בה מגנא ומצלא', וגם למעשה מצינו שיש חשיבות מיוחדת ללימוד התורה כלפי קיום המצוות, עד שאין מבטלים תלמוד תורה אפילו לצורך קיום מצוה, כשיש אפשרות שהמצוה תיעשה על ידי אחרים (כדאיאתא במסכת מועד קטן ט:).

זה לכאורה דבר פלא מאד, הגע עצמך; יהודי יושב ולומד את סוגיית מילה למשל, איך לעשות את הפריעה ואת המציצה וכל הפרטים. והנה אם יקראו לו מן הלימוד הזה ללכת למול ילד שאז יקיים בפועל את מה שלמד, חז"ל מורים לו שאם מישהו אחר יכול לעשות את זה עדיף שימשיך הלאה ללמוד כיצד למול, מאשר לילך למול בפועל. (אם זה לא הילד שלו עצמו, שאז זו מצוה שאי אפשר לה להיעשות בידי אחרים) זה דבר שדורש הבנה, שהרי בפשטות כל מה שאנו לומדים בתורה הוא כיצד לקיים את המצוות, ואיך זה נעדיף את הלימוד על הקיום בפועל?

אלא שהעניין של לימוד התורה אכן אינו רק כ'אמצעי' כדי לדעת כיצד לקיים את המצוות. ה'חתם סופר' כותב על כך בחריפות, שכונת דברי חז"ל (נדרים פא). 'על מה אבדה הארץ, על שלא בירכו בתורה תחילה' היא זאת שיהודים לא הרגישו חשיבות בלימוד התורה לעצמה, אלא ראו בכך רק אמצעי איך לקיים את המצוות כתיקונם, שלכן לא בירכו בתורה תחילה, דהיינו שהרגישו שאת הברכה עליהם לעשות רק כשיקיימו את המצוה בפועל, ולא החשיבו לברך על הלימוד **כשלעצמו**, כיון שלדעתם אינו רק הכשר למצוות, ואין בלימוד התורה מצוה וחשיבות עצמית.

אמנם צריכים להבין זאת, מה הרעש הגדול כל כך בזה, שהרי כשאנו פותחים את התורה הקדושה נראה שעיקר תוכנה הוא לצוות ולפרש ולבאר את תרי"ג המצוות, ועל זה מיוסד גם התורה שבכתב וגם התורה שבעל פה, שכל מסכתא מיוסד לבאר כמה מצוות ממצוות התורה, וכמו מסכת ברכות שבא לבאר מצוות ק"ש ותפילה וברכת המזון, ושאר המסכתות של סדר זרעים באים לבאר את המצוות התלויות בארץ וכו', (ואפילו כל השמות הקדושים והספירות העליונות כל עיקרם באים כהקדמה להשיג על ידם את כוונת המצוות וסודותיהם, ואשר לכן ב'שמונה שערים' של עץ החיים שכתב רבי חיים ויטאל מפי רבינו האריז"ל זכותם יגן עלינו מכנה את השער בו מבאר את סדר הספירות העליונות והשמות הקדושים כ'שער ההקדמות', כי הוא כהקדמה להיכנס על ידי זה לשער הכוונות'

רשפיה / כללי וחיצוני קודש ממאורי החסידות

אין לך קירוב החלק האלוקי שבישראל אל הקב"ה, יותר מחג מתן תורה.

הרה"ק ה'מאור עינים' ז"ע (אמור)

מעשה וזקקה להבין ולהיות חסידות?

אלפי יהודים שינו את חייהם
והתחילו לחיות בדביקות השי"ת
לאחר שהצטרפו ללומדי

**הסדר היומי בחסידות
- המבואר מבית 'קול דודי'**

כמו כן ניתן
להאזין
לשיעורים
נפלאים בקול
'קול דודי'

0722.531.385

ביאור חדש ונפלא
שמנגיש את כל
יסודות החסידות
באופן שווה לכל נפש

הבעש"ט הקדוש ית'ה את חייכם!

למנוי עד הבית 0733.454.244

זוהי תורה של תורה היא דווקא 'אור',
שזה מורה על דבר בלתי מוגבל (שכן
ה'אור' הוא הכח הכי מופשט ומשולל הגבול
שנמצא בעולם הגשמי) שכן כשיהודי
אוכל כזית מצה למשל, יש גבול
קצוב מאד, של כמה רגעים בודדים
שאו הוא מקיים את המצוה, לעומת
לימוד התורה של המצה הוא הרי בלי
גבול, ויהודי יכול להשתעשע ולהגות
בכל השנה בקדושת המצה, וגם
עכשיו שכבר עבר עלינו חג המצות
לטובה הרי יש ישיבות שעוסקים
עתה עמוק באמצע לימוד מסכתא
פסחים, ומשתעשעים באור המצה.

וזה מה שאמרו 'נענו כולם ואמרנו
תלמוד גדול שתלמוד מביא לידי
מעשה', וכבר עמדו בזה המפרשים
(עו"ש תוס' ד"ה תלמוד, ועור) שאם כל
המעלה בתלמוד הוא שמביא לידי
מעשה, א"כ הרי מעשה גדול שהרי מי
נתלה במי, אלא שאכן זה גופא באו
חז"ל לומר ששני הדברים משלימין
אחד את השני, וכשאנו אומרים
'תלמוד גדול' אין הכוונה להפחית
ממעלת המעשה, אלא **'תלמוד
גדול' - שמביא את הגדלות האמיתי
למעשה**, שע"י התלמוד המעשה
מקבל את חשיבותו האמיתי, ומעשה
המצוה הוא מעשה של צוותא וחבור
וייחוד עם השי"ת.

ובעומק יותר רמזו בלשונם 'תלמוד
מביא לידי מעשה', כי הנה המצוות
שורשן למעלה למעלה, וכל האור
והחיות האלו שכל העולמות
העליונים והתחתונים וגם עליוני
העליונים הכל הוא מתוך שעשועי
השי"ת במצוותיו, ואם האדם מקיים
רק את מעשה המצוה, הרי הוא דבוק
רק באור המצומצם כפי שמתגלה
בעולם המעשה הוא עולם העשיה,
אבל על ידי התלמוד **מביא** את כל
מדרגות העליונים עד **לידי מעשה**,
והמצוה כלולה מכל המדרגות
ומתגלה בה אור השי"ת עד אין סוף
ועד אין תכלית.

וזה גם מה שמצינו שדרשו חז"ל
את הפסוק "אם בחוקותי תלכו"
על לימוד התורה 'שתהיה עמלים
בתורה', והכתוב תפס דווקא
לשון 'הליכה', כי ההילוך בכל
המדרגות והעולמות העליונים
שמהם משתלשלים המצוות הוא
דווקא על ידי הלימוד והעמל
להשתעשע בתורה הקדושה, שע"י
אנו מתחברים באור והשעשועים
של אלוקותו ית' הנמצאים בכל
העולמות, עד שכביכול אנו
מתהלכים ומטיילים בגן ובעדן, עין
לא ראתה אלקים זולתך.

יזכנו ה' לידבק ולהתאחד בו לגמרי.

מעובד מתוך שיעורי הקבוצה של המשפיע
הגה"ח ר' בן ציון אפל שליט"א

ידי שהאדם יהגה במצוות התורה
יומם ולילה, וראשו ורובו יהא מונח
בפרטיה והלכותיה דקדקיה וטעמיה.
ולכן נהגו צדיקים וחסידים במועדים
ומצוות הבאות מזמן לזמן להגות
בכל ההלכות והעניינים של המצוה,
באמרו שדווקא בכך מתחברים
יותר ויותר ל'אור' של המצוה, שהוא
העניין האמיתי והפנימי של המצוה,
להשתעשע ולהיות בצוותא ודביקות
בו ית'.

והכינוי של תורה היא דווקא 'אור',
שזה מורה על דבר בלתי מוגבל (שכן
ה'אור' הוא הכח הכי מופשט ומשולל הגבול
שנמצא בעולם הגשמי) שכן כשיהודי
אוכל כזית מצה למשל, יש גבול
קצוב מאד, של כמה רגעים בודדים
שאו הוא מקיים את המצוה, לעומת
לימוד התורה של המצה הוא הרי בלי
גבול, ויהודי יכול להשתעשע ולהגות
בכל השנה בקדושת המצה, וגם
עכשיו שכבר עבר עלינו חג המצות
לטובה הרי יש ישיבות שעוסקים
עתה עמוק באמצע לימוד מסכתא
פסחים, ומשתעשעים באור המצה.

חשיבות המעשה

עם כך נבין את דברי חז"ל בקידושין
(מ:) שהתניחסו לנידון זה **'שאלו
תלמוד גדול או מעשה גדול, נענה
רבי טרפון ואמר מעשה גדול, נענה
רבי עקיבא ואמר תלמוד גדול, נענו
כולם תלמוד גדול שתלמוד מביא
לידי מעשה'**. שדעת רבי עקיבא הוא
אכן שתלמוד גדול, כיון שהרי עיקר
עניין המצוות זה הדביקות והשעשוע
שבהם, וכאמור, שזה דווקא מתעורר
בשעת הלימוד וההגיון בדברי תורה.
אלא שמצד שני דעת רבי טרפון הוא
שמעשה גדול, כיון שהשעשוע של
התורה מתבטא היטב דווקא כשזה
יוצא לפועל ממש. וכמו במשל,
שכשזה שהוא 'מבין' על תמונות יגיע
לגלריית התמונות ואחרי שישתעשע
ויתפעל מכל תמונה שעה ארוכה
אף יוציא כסף מכיסו ויקנה בפועל
תמונה שהתפעל ממנה, שדווקא אז
יגיע הצייר לפסגת ההנאה שלו, כיון
שאו הוא נתן תוקף מוחשי לשעשוע
שלו, אבל אם לא יקנה שום דבר
בפועל הרי אפשר שהכל היה דמיון
ורעות רוח, וביטול זמן בעלמא...

וזהו גודל החומרא שהלימוד צריך
להיות דווקא על מנת לעשות, ועד
שמבלעדי זה נוח לו שלא נברא, כי
חשיבות התלמוד הוא אמנם רק כשזה
גם בא לידי מעשה, והיהודי נזהר
לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי
התורה, שרק אז מקבל השעשוע שלו
בלימוד תוקף, כשהוא משלם על

• יום חתונתו •

תרי"ג קשרים

מתן תורה נקרא ה'חתונה' של יהודי עם הקב"ה, וכדברי חז"ל 'יום חתונתו, זה מתן תורה'. כי חתונה פירושה, שניים שכרתו ברית נישואין להפוך את החיים שלהם לעניין אחד, דהיינו, שאם עד עתה היה לחתן חיים עצמאיים משלו ולכלה חיים משלה החתונה הופכת את חייהם לעניין אחד, וזה מתרחש במתן תורה.

כי ביציאת מצרים קיבלנו את ההכרה בה' רק בראש, כלומר, נתוודענו על מציאות ה', אך מציאות החיים שלנו נשארה עדיין מחוץ לזה, ועל כך ניתנו לנו עתה תרי"ג המצוות כדי שכל פרטי מציאות חיינו ייכללו במציאותו ית'.

שזה עניינם של כל המצוות, שהם האופן לחיות את מציאותו ית' למטה בעולם התחתון. ובהסבר פשוט: לו יצויר לשיציעו לנו לעשות 'שידוך' עם אחד מהמלאכים שבשמים; הסיבה שנסרב לשידוך הוא לא רק בגלל שאיננו מכירים 'מלאך' ואיך הוא נראה, אלא השידוך אינו אפשרי בעיקר בגלל שאין לנו אופן איך לחיות בצוותא עם מלאך... הוא הרי מציאות רוחנית שאינו זקוק למאומה מכל הבוץ הגשמי שאנו שקועים בה, ואין לנו אם כן איך ליצור איתו קשר.

וזה עניינם של כל המצוות שהוא מלשון 'צוותא', שהם נועדו כדי ליצור את ה'צוותא' והייחוד שלנו עם השי"ת, בגלל שאמנם עם מלאך איננו יכולים לחיות, אך השי"ת בעצמו רצה דווקא אותנו לשידוך שלו ושנחיה בקשר נישואין עמו יתברך בעצמו.

ועל כך הוא נתן לנו את תרי"ג מצוות התורה שעל ידם יוכל הנברא הגשמי לחיות את הייחוד עם הבורא אשר לית מחשבה תפיסא ביה, כיון שתרי"ג המצוות הם המצוות שלו ית'. וכלשון הפסוק 'ואהיה אצלו שעשועים יום יום'. אלפיים שנה קודם בריאת העולם השי"ת כבר משתעשע בעולמות העליונים עם אותם מצוות שאנו מקיימים, שהם כלי חמדתו ושעשועיו העצמיים. ובשעת מתן תורה, כדי שנוכל לחיות את קשר הנישואין עמו, הוא נתן צורה גשמית לשעשועיו העליונים שלמעלה, בצורה של תרי"ג מצוות, כדי שאיתם יוכל הנברא הגשמי לחיות עמו בצוותא באותו שעשוע, מהבוקר עד הערב, מהשעה שהוא נוטל ידיו בבוקר ליד המיטה ומקיים 'הכון לקראת אלקיך ישראל' ועד כשהוא קורא קריאת שמע בשכבו על מיטתו.

• ליל שבועות •

קישוטי ההשתוקקות

החתונה של שבתות מתחילה מהלילה, שאז הוא הזמן שהכלה מכינה עצמה בהשתוקקות וציפייה לידבק בו ית', אשר השתוקקות זו נקרא 'קישוטי הכלה' כיון שבכך אנו מתקשטים ומעלים חן, כדי שנזכה שישש עלינו אלקינו כמשוש חתן על כלה.

זה העניין באמירת הפסוקים של תיקון ליל שבועות, שהם הביטוי אל הציפייה וההשתוקקות העצומה שלנו אל אור התורה.

אנו אומרים פסוק פה ופסוק שם, ובלי להשקיע במיוחד בהבנת הפסוקים, כיון שהעניין שלנו אינו ההבנה, אלא ההשתוקקות וגעגועים אל המאור והקדושה שבתורה שיופיע עלינו למחרת.

וזה גם עניין עריכת השולחן של הצדיק, שהוא חלק נוסף של עבודת הקישוטי כלה.

בכך שנעמוד אצל הצדיק אשר נקרא 'שושבינא דמטרוניתא', כיון שכל עבודתו תמיד היא לקשט ולעטר את נשמות ישראל לפני השי"ת, ולעורר בהם כיסופין והשתוקקות ודביקות לשרשם, שהוא השושבין המכין את הכלה, את נשמות ישראל, לייחד כנסת ישראל עם דודה.

• אהבה רבה •

הייחוד עם השי"ת

ביום אנו כבר מגיעים לחתונה עצמה, כשבשעת אמירת 'כתר' נפעל הייחוד בכל נשמה ונשמה מישראל, אך אנו כבר מתחילים לערוך את שמחת החתונה עוד מהבוקר, בתפילת שחרית. בכל חצרות החסידים היו מדגישים את תפילת השחרית הזו של שבוועות, ולמשל מה שהיה רביה"ק זי"ע מספר על התפילה הזו בצל הרה"ק מראפשיץ זי"ע "מ'האט זיך געדראפעט צוויי שעה ביי אהבה רבה" (שתיים שלימות התרפקו בתפילת 'אהבה רבה').

כיון שזה אכן תפילת שחרית שונה מאד מכל השנה. למרות שגם בכל השנה אנו משבחים ומפארים בפסוקי התפילה, על הנהגת הבריאה המופלאה בידי ה', על גדולתו האין סופית, ועל קירבתו אלינו יותר מכל מלאכי עליון, כמפורט בהרחבה בכל פסוקי התפילה, אך עתה כשהפסוקים האלו נאמרים בתוך חדר הייחוד ובעיצומו של יום חתונתו הם נאמרים בדרגה אחרת לגמרי. דוגמא לכך הוא כששני אנשים שמספרים בשבחו של צדיק ושניהם ידברו על אותם שבחים, אך אחד מדבר על כך מבחוץ, ואצל השני זה הרבי שלו, כשהוא מדבר בשבחי הרבי, הוא מדבר על כך מתוך תענוג וחיבור עצום.

וזה התפילה של יום שבועות, כשהיום אנו אומרים את אותם פסוקים בצליל אחר, כשמדברים על גדולתו והנהגתו ואהבתו של הבורא שלנו, של מי שעוזב את העולמות העליונים והתחתונים ומייחד מלכותו על עמו ישראל, ועליו בפרט. וכמו שאנו אומרים, ב'אהבה רבה', 'חמלה גדולה ויתירה חמלת עלינו', שחומל עלינו יותר מכל המלאכים שדיברנו בברכת יוצר על גדולתם, ונתן את תורתו רק לנו השפלים ולא למלאכים העליונים.

שכשיהודי קולט את עוצם האהבה הזו, מתעורר בו אכן רצון לעזוב את כל ענייניו, ולהתייחד ולהתכלל רק לרצונו ית' 'להודות לך ולייחדך באהבה, ולאהבה את שמך, ברוך אתה ה' הבורח בעמו ישראל באהבה'.

• כולי עלמא מודי דבעינן נמי לכם •

כפשוטו ממש

דווקא בשבועות מודגש ביותר החיוב בעונג ושמחה גשמית, יותר מבכל יום טוב, וכדברי חז"ל 'בעצרת כולי עלמא מודי דבעינן נמי לכם'. בגלל שהעניין שקורה איתנו במתן התורה והמצוות, אינו סתם התחייבות טכנית של מצוות שקיבלנו על עצמנו אלא מדובר על 'חתונה'. קיבלנו תרי"ג מצוות שאיתם נחיה את קשר הנישואין עם אין סוף ב"ה שאין לך שמחה גדולה מזו.

והשמת החתונה הזו צריכה להיערך דווקא בפועל ממש, בבשר ובבין ובכל מיני שמחה גשמית, שכן אילו נבטא את השמחה הזו רק בביהמ"ד מתוך עצימת עיניים של דביקות, זה יכול להיראות שהעניין של היום הזה הוא איזה עניין פנימי שקורה בעולמות העליונים, שאנו מתעלים ביום זה ממציאותנו הרגילה, כדי לחיות את העניין שקורה למעלה.

שנערוך את השמחה כפשוטו, בגשמיות ובפועל ממש, לאמר ולבטא, שהחתונה מתרחשת כאן למטה ממש

את הטעות הזו אנו מוכרחים להפקיע בכך שנערוך את השמחה כפשוטו, בגשמיות ובפועל ממש, לאמר ולבטא, שהחתונה מתרחשת כאן למטה ממש. כל המציאות שלנו, וכפי שאנו נראים, מתכללת ביום זה ככלה כלולה לאין סוף ברוך הוא, ע"י תרי"ג המצוות שאנו מקבלים עלינו.

"חציו לכם" בעיצומו של יחוד?

איך עוברים מקדושת 'כתר' לסעודת קרעפלעך? ❀ 'עונג שבת' בפשטות: משלו של הבעש"ט הקדוש ❀ 'עונג שבת' בפנימיות: יסודו של האר"י הקדוש ❀ מאכלי שבת ויום טוב והשפעתם האלקית ❀ ומה נוסף בחג השבועות על יתר החגים? ❀ ומה ענין מאכלי החלב?

שאלה:

בהתקרב היום הקדוש והנשגב יום מתן תורה, עולה בי פליאה עצומה שמציקה לי מדי שנה ביום קדוש זה, והיא, מהו כל הענין של "חציו לכם"? כיצד מכניסים לתוך היום הקדוש והמרום הזה - כאשר כלל ישראל מתפשטים מן הגשמיים ועולים מעלה מעלה בשמיעת עשרת הדברות על הר סיני - את הסעודות הגדולות והמכופלות והבלינצ'ס והקרעפלעך... וזה עוד חייב גמור עוד יותר מבפסח ובסוכות... אתמהה. כל שנה זה מפריע לי מחדש, ואיני יודע איך לעבור מהרגעים הנעלים של אקדמות עשרת הדברות ו'כתר' אל הסעודות, ושאלתי ובקשתי אולי תבארו מהו הענין הפנימי בזה, וכיצד חיים את זה בפועל?

תשובה:

א.

כדרכנו נקדים את התשובה בדרך הפשט, ואחר כך ניכנס אל התשובה בדרך הפנימיות.

על פי דרך הפשט, סעודת יום טוב שייכת לעבודת השמחה, כנפסק בהלכה "אין שמחה אלא בבשר ויין". ולכאורה, למה צריכים בשר ויין לשמחה? והרי השמחה היא שמחת הנשמה, והבשר והיין הם גשמיים, וכיצד יוכל הגשמי לשמח את הרוחני. אך התשובה היא שכל עוד אנחנו מלוכשים בגוף, אזי הגוף בהחלט משפיע על הנפש, וכדי שהנפש תוכל לשמוח, אנחנו צריכים שגם הגוף ישמח, שגם הוא יצטרף לשמחה.

זאת אומרת, המטרה אינה ההנאה של הבשר והיין ושמחת הגוף, אלא המטרה היא שמחת הנשמה, אבל כדי שהנשמה תוכל לשמוח, היא צריכה שתנאי השטח יאפשרו לה את זה, והיינו שגם הגוף ירגיש בטוב.

יסוד זה נאמר ממרנא הבעש"ט הקדוש ז"ע על כללות מצות עונג שבת. המשל הידוע של הבעש"ט הקדוש הוא לבן מלך שגלה לכפר רחוק בין איכרים שפלים. ביום מן הימים הוא קיבל מכתב מאביו המלך, ולבו התפוצץ מאושר ושמחה ורצה לרקוד ריקוד עד לב השמים, אך לא היה יכול לרקוד, כי אי אפשר לרקוד לבד בין איכרים רדומים שמסתכלים עליך כמשתטה. מה עשה? פתח כמה בקבוקי יי"ש לאיכרים, הם התחילו לרקוד עם האלכוהול, והוא רקד עם אביו.

והנמשל הוא לנשמה, חלק אלוק ממעל ממש, שבכל ימות החול מצויה במקום רחוק ושפל בתוך איכר וגוף מגושם, וכאשר מגיע שבת קודש ואור השי"ת מתגלה אליה, הנשמה נותנת לגוף בשר ויין, כלים נאים, נרות ואור, וכל מה שמחויבים אנו במצות עונג שבת, שכל זה משפיע על הגוף והנפש הבהמית שגם הם ישמחו וירקדו, וכך הנשמה יכולה לצאת בריקוד עם שמחת השי"ת.

ומכאן מקבלים אנו את החיצון הנכון לסעודת שבת, ומבינים אנו שסעודת השבת צריכה להיות זמן של

דביקות ותענוג בהשי"ת. כי כל המטרה של הסעודה היא התענוג והדביקות בהשי"ת, שהנשמה תוכל להתבטא כאוות נפשה בהתגלות אור פני מלך חיים, וכל המאכלים והכלים ותנאי הסביבה נועדו לסייע ולעזור לכך, לפתוח ולהרחיב את הנפש שתוכל להיכנס לדביקות ושמחה בהשי"ת.

ב.

כמה שהיסוד האמור נכון בעונג שבת, הרי שבשמחת יום טוב על אחת כמה וכמה.

כי יום טוב הוא זמן מיוחד של שמחה עוד יותר מבשבת, כמו שנאמר "ושמחתם לפני ה' אלקיכם", ובזמן שבת המקדש היתה מצוה להביא קרבן שלמים בבית המקדש לצורך השמחה (וזהו מקור החיוב "אין שמחה אלא בבשר", שמלכתחילה כוונתו על בשר שלמים, ורק לאחר שנחבר הבית מסתפקים בכל בשר שהוא).

וכיון שביום טוב מצאנו במיוחד את עבודת השמחה, ועד כדי כך שהיה חייב לעלות וליראות ולשמוח לפני ה', הרי שביו"ט צריך האדם ביותר לשמוח בהשי"ת. ואם כי בימינו לא שייך לעלות וליראות, עם כל זה זהו החג לא נשתנה, ועדיין הוא זמן שמחה לפני ה', ולכן יש בו ביתר שאת את ענין האכילה והשתיה, יותר מבשבת קודש, כי עתה הוא הזמן לשמוח, והנשמה צריכה שגם הגוף ישמח ויצטרף לריקודיה.

ג.

ובמה שמחים אנו ביום טוב? ישנה **שמחה כללית** ששייכת בכל המועדים, ונובעת מעצם מושג החג, וישנה **שמחה פרטית** המשתנה מחג לחג, כאשר כל יום טוב לפי ענינו מביא שמחה מסוימת.

השמחה הכללית היא, משום שיום טוב הוא זמן שבו הקב"ה מתגלה לישראל, ומגלה את גודל אהבתו והתקשרותו עמהם. וגילוי זה גורם שמחה עצומה. כי כאשר יהודי משיג שהקל הגדול הגיבור והנורא אוהב אותו באהבה עצומה, אין שמחה כשמחתו.

וזהו לשון "מועד" - לשון התועודות, שהקב"ה מתוועד ומתאחד עם ישראל ומגלה אהבתו עליהם. וכן אמר החידושי הרי"ם על מה שרמזו חז"ל את המועדים בפסוק "ימי בחורותיך", וביאר שהטעם לכך הוא שמהות החגים היא שאומרים בהם "אתה בחרתנו" ומתגלה בהם בחירת השי"ת ואהבתו בישראל.

וזהו מה שאמר הכתוב "ביום טובה היה בטוב", טוב הוא אור, כמו שנאמר "וירא אלקים את האור כי טוב", כי יום טוב הוא יום של אור, יום שבו הקב"ה מתגלה ומגלה אהבתו אלינו. וזה נוגע בכל יום טוב, ולכן זהו זמן שמחה עצומה.

ד.

מלבד זאת ישנה שמחה פרטית בכל יום טוב, כל חג לפי ענינו, לפי האור המיוחד לו. ובחג השבועות ישנה שמחה העולה על כולנה, ולכן מצאנו בחג השבועות חייב מיוחד של "חציו לכם".

ומהי השמחה המיוחדת? כי בחג השבועות הוא זמן מתן תורה, ומתן תורה הוא זמן היחוד והחיבור העמוק ביותר עם ישראל. כי השי"ת הכניס את עצמו בתורתו, כמו שרמזו חז"ל "אינא נ'פשי כ'תבית י'הבית", וכשהשי"ת נתן לנו את התורה, "יום חתונתו זה מתן תורה", על כן בנו, כמו שאמרו "יום חתונתו זה מתן תורה", על כן גדלה ונעצמה השמחה ביום זה למאוד מאוד, שביום זה מתייחדים ומתחברים כלל ישראל עם השי"ת, ואין לך שמחה גדולה לישראל מזה היום שבו הם מתאחדים בבורא יתברך לאחדות אחת.

והחיבור והיחוד הזה, הלא הוא יחוד נצחי, שלכך אומרים "אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת", שאהבתו יתברך אלינו היא נצחית ואינה נפסקת לעולם. ואהבתו היא לא אהבה מוגבלת בגבול כלשהו, אלא "אהבה רבה אהבתנו", אהבה בלתי מוגבלת עד אין קץ, וכאשר האדם קולט מעט מזער מזה, גודל האהבה שאוהב אותו השי"ת, לבו עולה גדולתו ושמחתו פורצת כל הגבולות. פשוט לא שייך שהאדם יקלוט אהבה זו ולא יתפרץ משמחה.

ועל כן, כדי לסייע לשמחה זו מצד הגוף, עושים את הסעודה הגדולה וה"חציו לכם", על דרך משל הבעש"ט הקדוש הנ"ל, וכך יכולים לשמוח ולשוש בהשי"ת עד אין קץ.

עד כאן הביאור על פי דרך הפשט, שהסעודה היא אמצעי וסיוע לדביקות ושמחת הנשמה. אולם על פי פנימיות, הכלל הנקוט הוא שאין אמצעים, וכל דבר הוא מטרה בפני עצמו. ולכן הסעודה אינה אמצעי בלבד לסייע לנשמה, אלא הסעודה היא עצמה המטרה. וכפי שיתבאר בעז"ה.

ה.

צריכים להבין ולהעמיק בכלל בסוגיית האכילה והשתיה, מה משפיע המאכל על האדם.

האר"י הקדוש אומר, שהחוקרים התייגעו בדבר, כיצד יכול לחיות שמאכל גשמי הוא זה שמחזיק את הנפש הרוחנית בתוך האדם, עד כדי כך שאם ירעב האדם כמה ימים מן המאכלים הגשמיים, נשמתו תיפרד מתוך הגוף. דבר זה הוא פלא פילוסופי, שהרי לא ייתכן שהגשמי יזון את הרוחני, ואם כן כיצד ייתכן שהנשמה תלויה דווקא במאכלים גשמיים חומריים.

ועל כך אומר האר"י הקדוש, שלו חכמה ישכילו יבינו, שבתוך המאכל הגשמי יש נפש רוחנית, ניצוץ אלקי, והוא זה שמחיה את האדם. ומרמז זאת בכתוב "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי אם על כל מוצא פי הוי"ה", דהיינו הניצוץ האלקי המחיה את הלחם, הנפש שבו, ועל זה יחיה האדם.

נמצאנו אומרים, שכשאדם אוכל, הוא לא מזין את גופו בלבד, אלא מזין ומשביע את גופו ונשמתו כאחד. החיות הפנימית האלקית מזינה את הנשמה, והמציאות החיצונית מזינה את הגוף. כך שכשאדם מתיישב לאכול, הוא צריך לקחת ללבו שלא רק גופו הולך לאכול, אלא נשמתו גם כן הולכת לאכול ולקבל השפעה רוחנית אלקית.

כל זה שייך גם בימות החול, אך בשבת קודש ההשפעה הרבה יותר עצומה.

1.

כמה שיש במאכלי חול נפש רוחנית וחיות אלקית, הרי בשבת, ישנה תוספת קדושה במאכלי השבת. כמו שאמרו חז"ל שיש תבלין מיוחד ושבת שמו, זאת אומרת שיש בהם טעם וניצוץ רוחני גבוה יותר. ההסבר פשוט: כיון שההשפעה בכל הבריאה היא רוחנית ונעלית יותר בשבת קודש, לכן גם המאכלים הם רוחניים יותר, קדושים יותר, והם משפיעים על האדם השפעה גבוהה יותר (לכן מקשר רש"י הקדוש את הנשמה היתירה עם תוספת אכילה בשבת, כי דווקא תוספת האכילה היא אשר מסייעת לתוספת ההשגה גם כן).

אכן כי כן: כשאדם אוכל לכבוד שבת קודש, הוא ממשיך על נשמתו השפעה אלקית גבוהה עד מאוד.

וכאן אנו מגיעים לטעם הפנימי בעונג שבת. אם על פי פשוט, נועדו מעדני השבת כדי לסייע מן הצד לדביקות הנשמה, הרי שעל פי פנימיות, מעדני השבת הם עצמם משפיעים דביקות ושמחה אלקית לנשמה! המאכלים עצמם מקרבים את האדם להש"ת, הם מקשרים אותו עם הש"ת, הם מביאים אותו לשמחה עם הש"ת.

בשבת קודש - המאכלים מביאים לעונג עם הש"ת,

והרי זה כמו אכילת הקדשים בזמן שבת המקדש היה קיים, שהדבר פשוט לכל שבשר הקרבן היה כל כולו גילוי אלקותו יתברך, וכאשר יהודי היה אוכל קרבן שלמים היה זוכה לגילוי קרבת ה' - כך גם במאכלי שבת ויום טוב, על אף שאין זה באותה המעלה שהיתה בבית המקדש, כי אין המאכלים קדושים בקדושת קרבן עם כל הלכותיו, אבל בוודאי ובוודאי יש בהם קדושה אלקית, וממילא מכח האכילה מקבלת הנשמה השפעה אלקית ומחשבות אמונה והכרה ודביקות בו יתברך.

ח.

וזוהו העומק שמצאנו בדברי המקובלים הקדושים, שהיחוד של חג השבועות נעשה בפנימיות בעת התפילה, ובחיצוניות הוא נעשה בסעודת החלב. וכן הוא בכל שבת, שכנגד כל תפילה יש סעודת שבת (וכנגד תפילת המוסף יש סעודה רביעית), שבעת הסעודה ממשיכים את אותו האור של התפילה לחיצוניות. והגדרת ה'צמח צדק' היא לגבי סעודות שבת, שכל תפילה היא כמו 'ברכת המצוות' של הסעודה שלאחריה.

ביאור הדבר הוא, שכמו שכאדם מתפלל, ומשתוקק להש"ת, הרי בכך הוא ממשיך אור אלקי עליו, ומקבל תוספת הכרה והשגה בהש"ת. כך גם על ידי הסעודה, שהיא מבטא באופן גשמי שהוא שמח בהש"ת, אזי

כמו שהאדם זוכה בתורתו ובתפילתו להשיג אלקותו יתברך, כך גם באכילת שבת ויום טוב, הוא צריך לקבל יותר השגה ודביקות וקרבת ה' מעצם האכילה

ביום טוב - המאכלים מביאים לשמחה עם הש"ת. ולכן באמת "אין שמחה אלא בבשר", משום שבשר יום טוב יש לו השפעה אלקית כזאת, שהיא משפיעה שמחה עם הש"ת כפשוטו. המאכלים משמחים את הנשמה עצמה! המאכלים מביאים גילוי אלקות, תוספת דביקות, תוספת שמחה בהש"ת!

2.

זהו גם שורש ההבדל בין מאכלי חול לשבת. אם נרצה למצוא הבדל פשוט מאוד מה בין מאכלי חול למאכלי שבת, הרי שההבדל הראשון הוא שמאכלי חול הם פשוט כדי להתקיים, כדי שלא למות, ואילו מאכלי שבת לא נועדו בהכרח כדי להתקיים, כי יכול להיות שהאדם די שבע. מאכלי שבת נועדו להתענג! **זהו הענין:** בימות החול המאכלים משפיעים אמונה פשוטה ובסיסית. אבל בשבת ויום טוב, כאשר אור הש"ת בגילוי, אזי המאכלים משפיעים על האדם לא רק אמונה קיומית, אלא גילויים והשגות, שכל זה גורם לעונג ושמחה - תוספת על עצם הקיום.

היוצא לנו מכל זה, שבעצם אכילת יום טוב מקבל האדם תוספת השגה ודביקות בהש"ת. החלות והדגים, הבשר והיין, הקרעפלטץ והבלינצ'עס, הם עצמם מביאים לתוספת הכרה והשגה ודביקות בהש"ת. הם מגלים בתוך הנשמה את אור הש"ת. כמו שהאדם זוכה **בתורתו ובתפילתו** להשיג אלקותו יתברך, כך גם **באכילת שבת ויום טוב**, הוא צריך לקבל יותר השגה ודביקות וקרבת ה' מעצם האכילה.

לא רק שהאכילה משמחת את הגוף שסייע לנשמה לרקוד, אלא שהאכילה משמחת את הנשמה עצמה, ומביאה לה גילוי אלקותו יתברך.

וזוהי כל תכלית הבריאה, וכל תכלית ירידת הנשמה האלקית להאי עלמא, לעשות לו יתברך דירה בתחתונים, לגלות שגם כאן בעולם השפל הכל באמת אלקותו יתברך, ולמצוא גם במקומות הנמוכים ביותר שייכות וקשר וחבור עם הש"ת. זה מתבטא דווקא בסעודה גשמית, כאשר לכאורה עומדים לפנינו מאכלים גשמיים וחומריים אשר הגויים רואים בהם סיבה לפריקת התאוות, אבל אנחנו רואים ומכירים שהכל חיות הש"ת, והקב"ה נמצא בהם, ודווקא מהם יכולים להכיר ולהתקשר בהש"ת.

על כן התכלית של מתן תורה היא דווקא ב"חציו לכס", שנתחיל להבין ולחיות איך שגם ה"חציו לכס" הכל אלקותו יתברך. **ולכן יש בחג השבועות חוב של סעודות גשמיות עוד יותר מבשר מועדים.**

ולכן, שואל יקר, אם אתה תוהה ומתפלל על הבלגאן הנוצר בנפשך, והקשיים שעולים בך למראה השולחן החלבי הערוך... אדרבה, דע לך שזוהי תכנית מסודרת. זוהי העבודה שלך כעת, להתבונן כיצד גם כל הטוב הגשמי הזה אינו כי אם אור אלקותו יתברך, וגם בו נמצא הש"ת, וגם בו תתקשר ותתחבר עליו.

ואכן, זהו חלק בלתי נפרד מעבודת היום, להשתוקק למצוא את הש"ת בתוך הגשמיות, ולחשוב מחשבות של אמונה והכרה כיצד הש"ת שורה בתוך הגשמיות, ולאכול מתוך מחשבות אמונה ודביקות הללו, ומהעבודה זאת תקבל כוחות לחיות את הש"ת בתוך הגשמיות לא רק עכשיו, אלא כל השנה כולה.

3.

לסיום נתבונן מעט מזעיר במנהג ישראל של סעודת חלב, ואם כי הרבה סודות קדושים נאמרו בזה על ידי הצדיקים, נציין כאן רק כמה נקודות יסוד:

א. עצם זה שסעודת החלב היא רק מנהג - כבר מרוממת אותה עד אין חקר. כי יסוד מוסד הוא בדברי בעל ה'יתניא', שמנהגי ישראל גבוהים המה מכל המצוות, כי הם מבטאים את הקשר העמוק והפנימי של ישראל עם הש"ת. שכן לכאורה, מה המקום למנהגים משל עצמנו? הרי הקב"ה ציווה את מצוותיו, ובהן אנו דבקים בו. מהו אפוא פשרם של מנהגי ישראל המסובבים אותו מהבוקר ועד ערב? התשובה היא שדווקא במנהגים מתבטא, שאנחנו באמת מאוחדים עם הש"ת. לא צריכים לצוות אותו, כי אנחנו בעצמנו חלק אלוך ממעל ממש, אנחנו בעצמנו מאוחדים בו יתברך, ומוציאים בתוכנו את הדרכים להתקשר בו יתברך.

ב. ה'בני יששכר' כותב שחלב רומז למידת החדש והאהבה, כי הוא בצבע לבן הרומז לחדש, וכן הוא ראשי תיבות ל"הגיד ביבורך חסדך". ענין זה מרמז את עוצם האהבה שנתגלה במתן תורה, שהש"ת נתגלה כזקן מלא רחמים באהבת עולם ואהבה רבה לכלל ישראל.

ג. הצבע הלבן גם מרמז ל'לבן העליון', והיינו מקום בלתי גבול. כי כל צבע כשלעצמו הוא כבר נכנס בגבול מסוים, אבל הצבע הלבן הוא למעלה מן הגבול (זהו גם רמז הקיטל בימים נוראים ובפסח). וזהו מרמז לעוצם הגילוי שהיה במתן תורה, מעל לכל סדרי הגילויים המוגבלים, וביום הזה הש"ת מתגלה באור פניו ובעוצם אחדותו המוחלטת ורוממותו עד אין קץ, ובעומק רצונו ותענוגו אשר מתאחד עמו ברצון ותענוג בלתי גבול.

וכשאוכלים מאכלי חלב, אנחנו שמחים עם האור הזה, שמחים עם קדושת ישראל, שמחים עם זה שאנו מאוחדים לגמרי בו יתברך, שמחים עם האהבה העצומה והרחמים העצומים שהוא יתברך מגלה אלינו, שמחים עם עוצם הגילוי למעלה מכל הגבלה.

והשיאנו ה' אלקינו את ברכת מועדך לחיים ולשלום לשמחה ולששון!

